

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Constantin Alerguș, Andrei Harghel, Ion Arhiliuc, Elena Covalenco,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 28 mai 2013, în cauza penală în privința lui

Postoroncă Veaceslav Dumitru,

născut la 12 decembrie 1966, originar din s. Tănătari, r-nul Căușeni, domiciliat în s. Ursoaia, r-nul Căușeni,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 13 ianuarie 2012 - pînă la 07 mai 2012 (instanța de fond);

2. de la 24 mai 2012 - pînă la 11 iulie 2012;

de la 13 martie 2013 - pînă la 28 mai 2013 (instanța de apel);

3. de la 18 octombrie 2012 - pînă la 05 februarie 2013;

de la 20 august 2013 - pînă la 10 decembrie 2013 (instanța de recurs ordinar).

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Graur D. care a susținut recursul ordinar, solicitînd admiterea lui în sensul declarat.

Inculpatul Postoroncă Veaceslav și avocata Razdorojnaia Tatiana care acordă asistență juridică garantată de stat inculpatului Postoroncă V. au

solicitat respingerea recursului ordinar declarat de acuzatorul de stat, considerându-l neîntemeiat.

Partea vătămată Postoroncă Elena a declarat că nu are careva pretenții față de inculpatul Postoroncă V.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 07 mai 2012, Postoroncă Veaceslav a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de către inculpat.

2. De către organul de urmărire penală, Postoroncă Veaceslav a fost învinuit de faptul că el, la data de 07 octombrie 2011, aproximativ la 16⁰⁰, fiind în stare de ebrietate, aflându-se la domiciliul său din s. Tănătari, r-nul Căușeni, a inițiat un conflict cu soția sa Postoroncă Elena, unde în timpul certții, lui Postoroncă Veaceslav, i-a apărut intenția de a-i cauza soției sale Postoroncă Elena vătămări corporale, astfel, i-a aplicat ultimei mai multe lovituri cu pumnul în abdomen, în urma căreia partea vătămată a căzut jos și s-a lovit, apoi ea a fugit dar el i-a mai aplicat o lovitură în regiunea abdomenului, în urma loviturilor primite părții vătămate Postoroncă El. i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 116 „D”, din 09 octombrie 2011, leziuni corporale grave.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Postoroncă Veaceslav să fie condamnat în baza art.201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În argumentarea soluției solicitate, procurorul a invocat că instanța de fond eronat a apreciat probele administrate, și a pus la baza probatorie declarațiile făcute de părți în cadrul ședinței de judecată, însă partea acuzării consideră că declarațiile făcute de aceștia la urmărirea penală sunt juste și urmau a fi puse ca probe la emiterea sentinței. Acuzarea consideră că vinovăția lui Postoroncă Veaceslav în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, este confirmată și prin cumulul de probe prezentate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 11 iulie 2012, a fost admis apelul declarat de procuror, casată sentința Judecătorei Căușeni din 07 mai 2012, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit căreia.

- Postoroncă Veaceslav a fost condamnat în baza art.157 Cod penal, la 2 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

5. Pentru a-și motiva soluția instanța de apel a constatat că, de către acuzatorul de stat au fost prezentate probe care confirmă vinovăția inculpatului Postoroncă V. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal.

Colegiul penal a concluzionat că instanța de fond eronat a apreciat probele administrate, ajungând la o concluzie greșită privind aprecierea acțiunilor infracționale ale inculpatului, prin ce a emis o sentință ilegală.

6. Împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 11 iulie 2012, a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, pe motiv că instanța nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, a pus la baza deciziei sale doar declarațiile inculpatului Postoroncă Veaceslav, fără a aprecia celelalte probe ale acuzării ca declarațiile părții vătămate Postoroncă Elena depuse la urmărirea penală, acestea fiind apreciate ca veridice de instanța de apel, fiind dovedit faptul că ultima a dat declarații false în instanța de fond cu scop de a-l proteja pe inculpat. La fel nu a fost apreciată la justa valoare și fișa medicală de acordare a ajutorului medical, în care este indicat că din spusele bolnavei aceasta a fost bătută de către soț.

Acuzarea consideră că instanța de apel, neîntemeiat și eronat a recalificat acțiunile inculpatului din prevederile art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal în cele ale art. 157 Cod penal.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 februarie 2013, a fost admis recursul ordinar declarat de acuzatorul de stat, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel

Bender din 11 iulie 2012 și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției sale instanța de recurs a constatat, că instanța de apel prin decizia din 11 iulie 2012, neîntemeiat a concluzionat despre condamnarea lui Postoroncă Veaceslav în baza art. 157 Cod penal, deoarece din declarațiile părții vătămate date în cadrul urmăririi penale reiese că vătămarile corporale grave constatate prin raportul de expertiză nr. 138 „D” din 29 noiembrie 2011, au apărut ca urmare a faptului că soțul părții vătămate, Postoroncă Veaceslav, a împins-o cu mâinile în spate și ea a căzut de pe pragul deschis, lovindu-se de acesta. Instanța de recurs în rezultatul aprecierii declarațiilor părții vătămate, a constatat că inculpatul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sale și admitea în mod conștient survenirea urmărilor prejudiciabile, prin urmare a comis o infracțiune cu intenție. Astfel, instanța de recurs a menționat că concluziile instanței de apel, privind calificarea acțiunilor inculpatului ca vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății lui Postoroncă Elena cauzată din imprudență, nu pot fi reținute.

9. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 28 mai 2013, a fost admis, apelul acuzatorului de stat, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Postoroncă Veaceslav a fost condamnat în baza art.201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 (cinci) ani.

10. Instanța de apel a constatat că, Postoroncă Veaceslav, la 07 octombrie 2011, aproximativ la 16⁰⁰, fiind în stare de ebrietate, aflându-se la domiciliul său din s. Tănătari, r-nul Căușeni, a inițiat un conflict cu soția sa Postoroncă Elena, ambii, în conformitate cu prevederile art. 133 lit. a) Cod penal, avînd calitatea de membri de familie.

În timpul certții, lui Postoroncă Veaceslav, i-a apărut intenția de a-i cauza soției sale vătămări corporale, astfel, i-a aplicat ultimei mai multe lovituri, în urma cărora partea vătămată a căzut jos și s-a lovit, apoi ea a fugit,

iar Postoroncă V. i-a mai aplicat o lovitură în regiunea abdomenului, cauzându-i leziuni corporale grave.

Astfel, instanța de apel în baza probelor administrate și cercetate, a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatului Postoroncă Veaceslav întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit.a) Cod penal – *violență în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra altui membru al familiei, care a provocat suferință fizică soldată cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

Instanța de apel a dat o apreciere critică declarațiilor inculpatului și părții vătămate date în cadrul ședinței instanței de apel, punând la baza deciziei declarațiile făcute de aceștia la urmărirea penală, deoarece aceste declarații sunt confirmate de alte probe și corespund circumstanțelor cauzei.

La stabilirea pedepsei lui Postoroncă Veaceslav, instanța a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, totodată, instanța de apel a ajuns la concluzia că pedeapsa aplicată sub formă de închisoare urmează a fi suspendată condiționat cu aplicarea unui termen de probă.

11. Împotriva hotărârii nominalizate, procurorul a declarat recurs ordinar în temeiul pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, prin care critică hotărârea instanței inferioare sub aspectul blîndeței pedepsei din motiv că nu a fost dată o apreciere justă gravității infracțiunii săvârșite, limitîndu-se doar la faptul că inculpatul a recunoscut vinovăția, iar conform art. 16 alin.(5) Cod penal, fapta comisă de inculpat este o infracțiune deosebit de gravă, astfel, dispozițiile art. 90 Cod penal nu pot fi aplicate, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

12. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Conform art. 384 alin. (3), 410 alin. (1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

În recursul ordinar declarat se semnalizează temeiurile prevăzute în art. 427 alin. (1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

După cum rezultă din recurs, autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de apel, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor condamnatului în baza art. 201¹ alin.(3) lit.a) Cod penal însă, critică hotărârea contestată în partea pedepsei, nefiind de acord cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea aplicată lui Postoroncă Veaceslav pe termen de probă.

Reieșind din prevederile art. 90 alin. (4) Cod penal, persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.

În speță, instanța de apel nu a ținut cont de gradul de pericol social al infracțiunii comise, nu a luat în considerație faptul că inculpatul Postoroncă Veaceslav a comis o infracțiune deosebit de gravă, care prevede pedeapsa privativă de libertate de la 5 la 15 ani închisoare.

Astfel, sancțiunea art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, prevede pedeapsa de la 5 la 15 ani închisoare, și conform prevederilor art. 16 alin. (5) Cod penal, această infracțiune se consideră deosebit de gravă și, respectiv, în conformitate cu prevederile art. 90 alin. (4) Cod penal, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu este aplicabilă.

Instanța de recurs consideră că, motivele invocate de procuror în recurs, referitor la individualizarea executării pedepsei, sunt întemeiate, deoarece instanța de apel în mod eronat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal.

Colegiul penal conchide că admiterea recursului ordinar, cu casarea deciziei instanței de apel în partea aplicării art. 90 Cod penal, nu poate fi o agravare a situației inculpatului vis-à-vis de hotărârea contestată.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei este o măsură de politică penală bazată pe încrederea în reeducarea condamnatului pe durata suspendării pedepsei. Instituția suspendării condiționate a executării pedepsei este destinată să ducă la realizarea scopului pedepsei, fără executarea efectivă a acesteia, evitându-se astfel neajunsurile pe care le atrage după sine privațiunea de libertate: îndepărtarea condamnatului de familie și de modul de viață obișnuit, contactul cu infractori care îl pot antrena în continuare pe calea infracțiunii etc.

În literatura juridică, referindu-se la suspendarea condiționată a executării pedepsei s-a expus că această măsură constă în esență – în dispoziția luată de instanța de judecată prin însăși hotărârea de condamnare, de a o suspenda pe o anumită durată și în anumite condiții executarea pedepsei pronunțate.

Principalul efect constă în aceea că executarea pedepsei este suspendată, adică pedeapsa, deși definitiv aplicată, nu este pusă în executare, astfel că instituția suspendării condiționate a pedepsei ține de condițiile de executare a pedepsei închisorii deja stabilite de către instanța de judecată pe toată durata termenului de încercare.

Cu alte cuvinte, executarea pedepsei devine condiționată de conduita condamnatului pe această durată, iar suspendarea executării poate fi revocată în caz de nerespectare a condițiilor.

În cadrul instituției suspendării condiționate a pedepsei, instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia pe baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării

pedepsei și constă în dispoziția dată de instanța de judecată prin hotărârea de condamnare de a se suspenda pe o anumită durată de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Urmează a fi diferențiată noțiunea de individualizare a pedepsei de noțiunea de individualizare a executării pedepsei.

Prin actul de individualizare a executării pedepsei cu suspendarea executării instanța pune pe cel condamnat în situația de „condamnat cu executarea pedepsei condiționat suspendată”.

În acest mod suspendarea condiționată a executării pedepsei se arată a fi o problemă privind executarea pedepsei dat fiind faptul că obiectul suspendării este executarea pedepsei. Se suspendă executarea pedepsei și nu aplicarea pedepsei.

Din considerentele menționate, Colegiul penal consideră că excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art. 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, că *judecând recursul, instanța admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului*, nu poate fi considerată o agravare a situației inculpatului, deoarece nu s-a făcut o altă reîncadrare a faptei în sensul agravării și nici nu s-a dat o altă individualizare a pedepsei stabilite în același sens, cu atât mai mult, că în speță, infracțiunea comisă de Postoroncă Veaceslav se atribuie la categoria celor deosebit de grave, iar suspendarea condiționată a executării pedepsei în acest caz este interzisă de o normă imperativă de drept și aplicarea art. 90 Cod penal nu poate fi justificată sub nici o motivare.

Colegiul penal menționează că instanța de apel a stabilit față de Postoroncă Veaceslav și tipul de penitenciar – de tip semiînchis, or, conform art.72 alin.(4) Cod penal, în cazul comiterii infracțiunii deosebit de gravă, persoana vinovată urmează să execute pedeapsa în penitenciar de tip închis.

Instanța de recurs ține cont de prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului, instanța

nu va discuta legalitatea stabilirii tipului penitenciarului, deoarece procurorul în recursul declarat nu a invocat un astfel de motiv.

13. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Cătălin Scutelnic, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 28 mai 2013 în cauza penală în privința lui *Postoroncă Veaceslav Dumitru* în latura penală, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, conform căruia exclude aplicarea în privința lui *Postoroncă Veaceslav* a prevederilor art. 90 Cod penal.

Postoroncă Veaceslav se consideră condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la pedeapsa de 5 (cinci) ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei lui *Postoroncă Veaceslav Dumitru* se calculează din momentul reținerii acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședință publică la 24 decembrie 2013, ora 09³⁰.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Constantin Alerguș

Andrei Harghel

Ion Arhiliuc

Elena Covalenco